

OPPONENCIA

PATAKI DÁNIEL DIPLOMATERVÉHEZ

- BUDAPEST, ARANY JÁNOS UTCAI METRÓ
FELSZÍNI KAPCSOLATA -

Izgalmas és merész a témaválasztás, Budapest egy neuralgikus pontja ez, melyet mindenki ismer és vélhetően eltérő, de határozott álláspontja van a területtel kapcsolatosan.

Látszik, hogy kellően alapos kutatás, előkészítő munka előzte meg a tervezést. Az ezen vizsgálatok eredményeként kialakult koncepció elemei helyénvalónak és védhetőnek tűnnek. A vázlatokat nézve azonban támad némi hiányérzetünk. Jó lenne látni - az első vízió megerősítéseként, helyességének igazolásaként - az attól akár merőben eltérő beépítési lehetőségek vizsgálatának skicceit. A hely jelenleg érdemben nem funkcionál köztérként, azelőtt pedig beépített tömb volt a helyén. Ezek alapján felmerülhetne a tömb részleges, esetleg jelzés-szerű, vagy akár teljes beépítése is. A tervező azonban, azt gondolom végül helyesen, a tér élettől való megtöltését választja: egy differenciált, többrétű köztérnek építészeti eszközök segítségével történő létrehozását.

Igen lényeges, hogy a jelenleg érdemi köztérként való működés egyik fő gátja, hogy a tömböt határoló utcák hurokként, mint troli-végállomás működnek. A terv alap kiindulása számúzi innen a troli-végállomást. Megnyugtató, hogy ezt szakági konzulensek bevonásával, a BKV fejlesztési koncepciójának elemzésével, annak ismeretében és alapján teszi, de azért ott motoszkál bennünk, hogy izgalmas lett volna látni, kezelhető lenne-e ez a kérdés pusztán építészeti és térépítészeti eszközökkel, itt maradó végállomással. Így az építészeti kihívás némileg egyszerűsödik, de nem kérdéses, hogy amennyiben lehetőség van rá, valóban a troli-hurok megszüntetése a helyes irány.

A tervben a teret egyetlen komplex építészeti elem tagolja, a metróból való felszínre jutás teljesen újragondolt módozatának keretét adó kortárs épület. A földből felnyíló hasadékként megjelenő épület izgalmasan, egyszerűen és nagyszerűen artikulálja a teret, a *kívül-belül, alul-fölül* egymásba fonódó játékát játszva. Messziről nézve, a Bajcsy-Zsilinszky út zárt térfalát megnyugtatóan bontva, zöld oázisként mutatja magát, közvetlen közletről pedig ott és annyi térfalat ad, amennyi szükséges. Egymásba, egymás alá-, fölé-, melléfonódó, sorolódó jó léptékű terek és térrészek sorozata alakul ki.

Szimpatikus a szándék, hogy a kereskedelmi funkciókat a teret határoló, de attól utcával elválasztott térfalakhoz rendeli, a házak földszintjét és magukat az utcákat integrálva a térhez. Némi hiányérzetet ad, hogy ennek csak a kereteit, lehetőségét teremti meg, jó lenne látni a konkrétabb megoldást, térfalakkal alkotott karaktert. Bízató jelei vannak a tér élettől történő megtöltésének, jól funkcionál az áthelyezett Podmaniczky-szobor és a meglévő facsoportoknak a koncepció részévé komponált szigetei, de a nem kellően karakteres pozíciójú padok és vízfelület nem válnak térszervező elemmé.

Jó gondolat a felszínre jutás útvonalának a Batthyány-térhez hasonlóan történő megszakítása, a BKV funkciók -1-ik szinten történő, funkcionálisan is jól megoldott elhelyezése. Így nem terhelik a felszínt, a tér szintjén már csak indulás és megérkezés van, a tér-együttes gócpontját adó fedett-nyitott oszlopos térben.

Itt, a zöldtetős dombként felnyíló lemez alatt feltáruuló üregben jutunk le először a -1-ik szintre majd innen az új épület a meglévő ferde alagúthoz csatlakozik, amin keresztül a lenti peronokra visznek a kicserélt mozgólépcsők.

A terv egyik meghatározó eleme a dombot felsliccelő, átgondolt, felülvilágító- és üveg-tereplépcső kombináció, mely a hátsó, mélyebb részek felé szélesedve ellenpontozza a fényviszonyokat, megkomponált, toronyra nyíló kilátással az ég felé. A felülvilágító geometriája vezeti meg a közlekedés irányát, vezérvonala mentén vezetve, annak egyik

oldaláról a másikra dobódva váltunk a mozgólépcsők között (a –1-ik szintre és onnan tovább vezető mozgólépcsőkre).

Az építészeti keret jó lehetőséget teremt, de ahogy a külső tereknél, úgy a belsőnél is némi hiányérzetünk marad a tér karakterének megfogalmazását illetően. Kicsit mintha bizonytalan lenne a passzázs-kapuk helyének és szerkezeteinek komponálása, a köpenyezett takart redőnyök megbonthatja a keretgerendák adta, jól eltalált ritmust. Ezekre a kérdésekre persze a belsőépítészeti keretein belül adható megfelelő válasz, ami nem kell feltétlenül részét képezze a feladatnak, de mit tegyünk, ha felcsigázták a kíváncsiságunkat.

Szerencsére jól érzi a tervező azt is, hogy nem szabad szolgáltatás nélkül hagyni a térszíni épületet, kell legyen valami szervesen felfűzve a le- és felmenő gyalogos forgalomra. Jól eltalált és mindenképpen ide kívánczik az oszlopos fedett-nyitott térhez kapcsolódó kávé- és péksütemény árulda. Talán csak az újságos hiányzik.

Összességében egy átgondolt és színvonalas építészeti alkotás jött létre.

A tervet elfogadásra javaslom.

Budapest, 2012. június 20.

Szilvási Attila
építész